

in dohodke notranjega ministerstva, kakor jih je grof Taaffe predlagal. Pač se je vanj zaganjalo precejšnje krdelo ultranemških poslancev a g. minister je njih zaganjanje odbijal, kakor so si to zaslužili. Sedaj je proračun ministra za uk in bogočastje na vrsti a vidi se, da g. minister ne ve prav, na katero stran, na levico ali na desnico bi se naj obrnil. Izmed slovenskih poslancev je govoril prof. Šuklje, ter nasvetoval, naj se vpeljejo na gimnazijah v Mariboru, v Celju, v Trstu in Gorici slov. paralelke. Tako je prav. — Graški „Volksblatt“ izreka se zoper politiko, kakor jo je gosp. dr. Gregorec v drž. zboru zagovarjal in vsled tega se dobrikajo sedaj nemški liberalci štaj. konservativnim Nemcem, češ da ti najboljše storé, ako se ločijo od sedanje desnice drž. zbora, ter se kar njih oklenejo. No tako naglo se še to ne bode zgodilo. — Korošci so sedaj svojega škofa že nekaj prepoznali in so izlasti tega veseli, da kaže novi škof odločno svoje konservativno mišljenje. — Grof Thurn, drž. poslanec za vel. posestvo, je odložil poslanstvo, ter bode vsled tega kmalu nova volitev. Vel. posestvo voli tudi pri Korošcih liberalce. — Pri Beljaku zida se nova vojašnica za konjike, prostora bode v njej za 3 eskadronce. — „Ljudska kuhinja“, to je društvo, ki daje ubogim ljudem za mal denar tečne hrane, obstoji že 10 let v Ljubljani ter se čedalje bolj vdomačuje. Korar stolne cerkve, č. gosp. Luka Jeran ima za-njo največje zasluge. Vanjo zahaja tudi dijak, ako nima druge hrane. — V Bledu je voljen g. J. Mallner, tamošnji vel. krčmar, za župana. — Minister dr. pl. Gautsch bi imel te dni priti v Ljubljano, pregledat neugodne razmere na gimnaziji. Nemški profesorji ravnajo neki slabo z dijaki in le ti jim bojda ne ostajajo na dolgu. Če zadene g. minister tu pravo, ustreže gotovo ravnateljstvu c. kr. gimnazije; to ima pri tacih razmerah gotovo težko stanje. — C. kr. namestnik za Primorje, baron Depretis, prišel je za dalje časa iz Trsta v Gorico. Kakor se kaže na vsem Primorju po vrtih, goricah in njivah, utegne biti v onih krajih letos dobro leto. — Ščuvanje lahoničev še ni prestalo zoper mil. škofa, dr. Glavina v Trstu ter se mu očita celo v mestnem zastopu, da jemlje v dijasko semenišče le bolj slovenske dijake, ne pa, kakor bi bilo prav, iz večine laške. Škof pa so v posebnem listu razkazali, da je vse to — golo ščuvanje. — Glavni napis na postaji Herpeljske železnice ne bode slovensk, ampak samo lašk in nemšk. Tako hoče mestni zastop, kako grdó! — Poslanec v hrv. saboru, g. Greg. Tuškan, je prestal zapor, vanj pa ga je spravila lanska rabuka zoper bana. V Serajevu je umrl David, finančni komisar, znan iz rabuke, ki je bila v Zagrebu zavoljo madjarskih grbov. — Mesto Prešava na Ogerskem je do tal pogorelo,

svitli cesar so koj 10.000 gld. dali za pogorelce. — V Krakov pride h koncu meseca junija cesarjevič Rudolf s prevzvišeno soprogo. Mesto se že pripravlja, da čem bolj mogoče, vzprejme visoka gosta.

Vunanje države. Bolgarska vlada naznanja, da sedaj skliče — malo sobranje, tedaj ne tega, ki izvoli kneza: to pa za to, ker se nihče ne vé, koga bi naj veliko sobranje volilo za kneza. — Srbija še nima ministerstva. Stranke se še niso pogodile niti, kateri možje, niti na kaj vstopijo v ministerstvo. — Kraljica Natalija pojde s kraljičem v Krim na Rusko; kakor je podoba, ostane tam dalje časa. — Trocarska zveza Avstrije, Nemčije in Rusije se bojda ne obnovi, pravi se, da Rusija sedaj nima srca za-njo. Mogoče, brž ko ne pa tiči zajec v drugem grmu. — Nemčija se vidno pripravlja na vojsko ter utrjuje sedaj, svoje meje proti Franciji, kakor kedaj prej. — V angleškem drž. zboru še kazenska postava zoper Ircé ni dognana; šteje samo 20 §§, toda Gladstone in Parnell nasvetujeta k njim blizu 150 dodatkov in še torej razprav ne bode kmalu konec. Na zadnje pa obvelja seveda cela postava. Ministerstvo ima že večino za-njo. — Francija hoče zanaprej varčevati, ako gre ministerstvu kaj vere, doslej tega tam ni bilo. — V Španiji dobodo porotne sodbe. Te so že prav, ako ni političnih zagriznjencev v njih. — Italijanski minister za vojno tirja od drž. zbora 15 milj. več, kakor je to navadno, za vojsko. — Sv. Oče so poklicali z Dunaja kardinala Vanuttelija v Rim ter je na Dunaju postal nuncij Galimberti. O tem se pravi, da je izveden v diplomatskih rečéh. — Na Kreti je sedaj mirno, toda blizu tako, kakor tik pred hudim viharjem. Mohamedan gleda pisano kristijana, kristijan pa na mohamedana. — Na Rdečem morju si je kupila Španija nekaj zemlje, kakor se trdi, samo iz trgovinskih ozirov. Italiji pa to že ni prav, boji se, da ne dobi v španjskih vojaki novih sovražnikov. To bi bilo v resnici hudo, saj še starih, abesinskih čet ne more vgnati.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Vid pri Ptuj.

(Odlomek iz krajne zgodovine. Spisal M. Slekovec.)

(Dalje.)

L. 1532. so mu Turki napravili ogromno škodo, kajti razdjali so mu več gradov in cerkva in ubili mnogo ljudi. Dne 22. sept. t. l. bil je porušen tudi grad „Tram“ s cerkvo sv. Vida vred. Cerkev je dal kmalu popraviti, grad pa je pustil v razvalinah in že v kratkih letih so zginoli slednji ostanjki gradu, v katerem se je bila rodila tara sv. Vida.

Ta je l. 1545. imela že sledeče podruž-

nice: sv. Katarino, sv. Andraša, sv. Janža in D. Marijo v Podlehniku.

Po smrti Lukeža Cekeljna — okoli l. 1560 — začela se je za faro sv. Vida čez vse žalostna doba, ki je trajala blizo 60 let. Protestantizem se je vedno bolj širil in kužil vero in nrvnost našim očetom. Sprideni plemeni-taši so se nove vere, ki jim je nebesa brez dobrih del in brez pokore ponujala, z veseljem poprijeli ter jo po luterških pridgarjih tudi med prosto ljudstvo sejali. Tako je ravnal tudi Jakob Cekelj, takoj po smrti svojega očeta Lukeža. Sam kalvinizmu, katerega se je bil na Ogerskem navzel, — ves vdan, širil je krivo-verstvo in ga podpiral, kjer je le mogel. Ker je fara sv. Vida njemu slišala, pošiljal je od l. 1565, tje navadno ogerske, a hrvaščine zmožne kalviniste za dušne pastirje. A ti so z vernim ljudstvom tako surovo ravnali, da se je bilo vsak čas bati krvave vstaje. Mnogo otrok je umrlo brez sv. krsta in marsikateri umirajoči je zdihoval brezvspešno po dušni pomoči, kajti ni ga bilo dobrega pastirja, ki bi onemogli ovčici prinesel sv. popotnico. To so bili žalostni in pomilovanja vredni časi!

Cekeljni so pri sv. Vidu imeli majhen gradič, v katerem so med letom večkrat stanovali, a ker so vedno bolj izprevidovali, da jim tamošnje ljudstvo nikakor ni udano, prodali so dne 22. sept. 1592 faro sv. Vida z vsemi dohodki za 3000 gld. nekemu Horvatu, z imenom: Janže Tenevič. Ta je ondi stanoval in faro s kaplani oskrboval. Toda kljubu temu, da je vse farne dohodke, ki so precej obilni bili, sam pobiral, ni kaplanom, ki so mesto njega delali — niti najmanjše plače privoščil. Zato pa ti tudi niso hoteli dalje rabotati in nobene božje službe več imeti. Razkačeno ljudstvo je hotelo posvetnega župnika zaradi tega ubiti in Bog vé, kaj bi se bilo zgodilo, ko bi ne bil še o pravem času odšel. Župnijo sv. Vida kupil je od njega l. 1594. brat Wolfa Ditricha Idungsbeuga, katerega hči Liza je bila s Friderikom, sinom zgorej omenjenega Jak. Cekeljna omožena.

Toda ta je bil zelo zadolžen in brž ko je bil l. 1597. umrl, oglasilo se je toliko dolžnikov, da si dediči niso vedeli pomagati. Na potolažilo Gregorja Križaja, ki je po Idungsbeugu imel 21.000 gld. dobiti, ponudili so mu župnijo sv. Vida, češ, da donša obilne dohodke. Ta jo je tudi sprejel in tako je sv. Vid imel zopet posvetnega župnika.

Gregor Križaj, rodom Kranjc — je bil nekaj časa luteran, a ko so začeli protestantom pravosod strog na pete stopati in jih je moralo mnogo domovino zapustiti, vrnil se je v Gradcu zopet v naročje sv. katoliške cerkve.

(Dalje prih.)

Smešnica 19. Katehet vprašajo: „Kako dolgo pa sta bila Adam in Eva v paradizu?“

Tu se kar hitro oglasi on gav Gustek: „Do jeseni, dokler niso jabolka dozorela; ko sta pa jabolka pojedla, potem sta pa šla.“

Valjar.

Razne stvari.

(Za pogorelce.) Slov. posojilnica v Celju je darovala za pogorelce v Novi cerkvi 100 fl. ter jih je poslala župnijskemu uradu, da jih razdeli med nje.

(Na znanje.) Našim bralcem smo na dolgu. Govora g. dr. Gregoreca z dne 3. maja v drž. zboru, ni nam moči še v tej številki pričeti, začnemo pa z njim že v prihodnji številki. To storimo pa njegovim volilcem na ljubo prav, kakor stoji v zapisniku drž. zbora.

(Ordinacije.) Njih ekselencija, mil. knez in škof bodo letos ordinacije ali mašniška posvečevanja na teh-le dneh delili: Dne 14. jul. subdijakonot, dne 16. dijakonot in dne 18. jul. presbiterijat.

(Davek.) C. kr. ministerstvo za finance je dovolilo, da se tistim posestnikom, ki so bili lani vsled mraza v vinogradih trpeli posebno veliko škodo, prijenja nekaj v davku.

(Vseučilišče.) V drugem polletju je vseh dijakov na vseučilišču v Gradcu 1238. To je že precej veliko število.

(Sv. misijon.) Kakor se nam naznanja, bode v Vuhredu od dne 18. do 25. maja sv. misijon ter se ga bode tudi ljudstvo iz okolja vdeleževalo. Bog daj svoj blagoslov!

(S pošte.) V rokah imamo listni zavitek, iz katerega se razvidi, kako večji so naši poštni uradniki gledé na krajevna imena. Z naslovom: „J. Š., posestniku v Konjiški vesi, pošta Konjice“, se je 17. aprila iz Pesnice pri Mariboru list odposlal. Potoval je v Konjico v Bosni ter tja dospel dne 21. aprila. Dne 22. je potoval nazaj v Serajevo, od tam nazaj v Konjice in kmet sprejel ga je dne 27. aprila. Konjice in Konjica, posebno če je še dostavljena Konjiška ves, bi se le morale razločiti.

(Vesel napredek.) V Primorju pri sodnijah niso hoteli sprejemati slov. in hrvatskih vlog. Vsled pritožbe „Posojilnice“ v Kopru pa je minister dr. Pražak primorske sodnije „poučil“, kako in kaj, in sedaj sprejemajo slovenske vloge brez vsakega obotavljanja. Tako izda pritožba na pravem mestu.

(Zmaga.) Kakor pri nas nemškutarji, tako so se v Primorju šopirili doslej Lahni in Lahoni. Zdaj pa se je to po polnem spremenilo. Slovenci in Hrvati bodo tam Lahone kmalu dobro pobrisali. V zadnjem času začeli so celo prodirati v mesta, ter so si priborili že dve mesti; najprej Pazin, zdaj pa Buzet. Prvo že ima narodnega župana, drugo pa ga sedaj dobi, ker so Slovani sijajno zmagali v